

عنوان مقاله:

بررسی زیان اقتصادی تلفات گندم دیم طی فرآیند تولید در مزارع تولید بذر داخل ایستگاه های تحقیقاتی

محل انتشار:

نشریه زراعت دیم ایران، دوره 12، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

رویا فردوسی - موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مراغه، ایران

غلامرضا قهرمانیان - موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مراغه، ایران

مظفر روستایی - موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مراغه، ایران

خلاصه مقاله:

در این پژوهش سعی شد عوامل موثر بر ضایعات گندم دیم با استفاده از فرآیند تحلیل سلسله مراتبی شناسایی و رتبه بندی شده و براساس آن میزان تلفات گندم دیم طی فرآیند تولید اندازه گیری و زیان اقتصادی ناشی از آن ارزیابی گردد. در نهایت بر اساس عوامل شناسایی شده، راهکارهایی جهت کاهش ضایعات ارائه شود. بدین منظور در سال های زراعی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در ایستگاه تحقیقاتی مراغه از مزارع تکثیر بذر گندم در مراحل مختلف تولید به صورت تصادفی نمونه گیری شد و ارزش اقتصادی آن ها محاسبه گردید. برای تعیین عوامل مهم و موثر بر ضایعات، از پرسشنامه مقایسات زوجی که توسط کارشناسان و افراد خبره در این زمینه تکمیل گردید، استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزارهای Excel و Expert Choice بهره گرفته شد. نتایج نشان دادند که سالانه، در هر هکتار به طور متوسط ۱۲/۱ درصد گندم به صورت ریزش طبیعی، ۴۶/۲ درصد در مرحله برداشت به واسطه دستگاه کمباین و ۳۲/۱ درصد به صورت مواد خارجی جامد و علف هرز و کاه از چرخه مصرف خوراک انسانی خارج شده و ۹۵/۸ درصد نیز به صورت دانه شکسته به مصرف خوراک دام و طیور می رسد. در کل، ۸۴/۱۳ درصد معادل ۲۳۳ کیلوگرم در هکتار گندم به صورت ضایعات از چرخه مصرف انسانی خارج می شود. این حجم از ضایعات، معادل محصول تولید شده در سطحی حدود ۱۳۸۷ مترمربع است. اگر هر کیلوگرم از این میزان ضایعات حدود ۱۶۰۰۰۰ ریال ارزش داشته باشد، خسارت ناشی از آن سالانه ۳۷۲۸۰ هزار ریال در هر هکتار خواهد بود. همچنین نتایج فرآیند تحلیل سلسله مراتبی نشان داد عوامل فنی به ترتیب شامل واحد جداکننده، واحد کوبنده، سکوی برش کمباین و بستر نامناسب بذر به عنوان مهمترین عوامل ایجاد تلفات هستند. در نهایت، براساس روش تصمیم گیری چندمعیاره، آموزش تنظیمات درست کمباین به عنوان راهکار اصلی برای کاهش میزان ضایعات شناسایی گردید.

کلمات کلیدی:

تصمیم گیری چندمعیاره، ضایعات، فرآیند تحلیل سلسله مراتبی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1866011>

